

COL·LECCIÓ PERMANENT

«Col·lecció permanent.

Carte Blanche a Jean Marie del Moral. Processos 1978-2018»

Del 30 de gener al 17 de juny de 2018

Horaris del museu:

Dimarts a dissabte de 10 a 20 h.

Diumenge de 10 a 15 h.

Dilluns tancat

Paisatges i figures en transició

Des del final del segle XIX fins a mitjan segle XX, en paral·lel als canvis socials i geopolítics crucials al món occidental, l'art reflecteix l'evolució i les tensions del moment. Les propostes creatives d'aquest període evidencien la manera en què els traços i les línies es dilueixen i la representació es fragmenta, se sintetitza i s'abstreu.

En el nostre context, mentre que les narratives romàntiques i èpiques recreen atmosferes literàries i oníriques, la natura i la relació dels humans que transiten els diversos decorats són les protagonistes.

En aquesta sala, que dona rellevància a la creació de les Illes Balears en relació amb la situació internacional, podem fer un recorregut per una selecció d'alguns artistes al voltant, precisament, d'aquests dos eixos temàtics: el paisatge i la figura humana.

Així, presentem una nova visió possibilitada pel coneixement de que el 1862, l'hispanista i escriptor Jean-Charles Davillier (Rouen, França, 1823 - París, 1883) i el pintor, escultor i il·lustrador Gustave Doré (Estrasburg, França, 1832 - París, 1883) començaren el projecte que va donar lloc a una edició difosa per entregues, entre el 1862 i el 1873, a la revista de viatges *Le Tour du Monde* i que, posteriorment, es va publicar en forma de llibre amb el títol *Viaje por España*.

El seu periple acaba a les Illes Balears, un lloc poc freqüentat pels viatgers de l'època. Si Davillier era un investigador i *connaisseur*, destacat per la seva mirada atenta i perceptiva envers l'art i l'evolució del país, que observava l'entorn amb coneixement i erudició, al seu costat Doré es revela

ESBALUARD | museu d'art modern
i contemporani de palma

com un reporter gràfic que reproduïa arquitectura, paisatges, costums i situacions amb destresa. El polifacètic creador Gustave Doré era ja molt conegut pel domini del dibuix i la seva aplicació en la interpretació de clàssics. Especialment, per les il·lustracions per a *La Divina Comèdia*, els seus paisatges recorden els de la costa nord de Mallorca, en què les figures deambulen per escenografies imaginàries on es revelen les forces de la natura i la potència de l'orografia.

Les imatges de Sebastià Llobera i els quadres de Ricard Anckermann, Hermen Anglada-Camarasa, Tito Cittadini, Antoni Gelabert, Eliseu Meifrén o d'un Braque excepcional, representen aquesta mirada al paisatge.

Des d'un altre punt de vista, la dissolució de les formes i dels volums ens porten algun dels ismes més importants de les avantguardes artístiques. El 1914, amb l'expansió del cubisme i el constructivisme, allò real conviu amb el metafísic. Amb la ruptura de les formes de la representació tradicional, la figura humana de les escenes costumistes i de societat també s'esquematitza en línies que sintetitzen gestos, rastres i rostres. Així, el retrat i els cossos són objecte d'experimentació i s'allunyen dels estereotips.

Un recorregut que es percep en les figures proposades a les obres de Tsuguharu Foujita, Elmyr de Hory, Amedeo Modigliani o Wifredo Lam i que s'intensifica en diferents estadis i temps de l'abstracció a l'obra de María Blanchard, Leo Gestel, Fernand Léger, André Masson o Josep Guinovart.

En aquesta nova introducció a la Col·lecció d'Es Baluard hem establert, així mateix, nous diàlegs que parteixen de fites de la història i la fotografia d'avantguarda. Sabem que durant la guerra civil espanyola, la fotografia va ser un instrument de propaganda i un mitjà per experimentar un fotoperiodisme testimoni d'actituds i enquadraments innovadors. Hans Namuth (Essen, Alemanya, 1915 - Nova York, EUA, 1990), fotògraf nord-americà especialista en retrats d'artistes i estudis, a més de director de fotografia al cinema, realitzà diversos reportatges de la guerra civil el 1936 i visità l'estudi del seu company de projectes Georg Reisner al Port de Pollença, on romangué alguns mesos. Presentam una obra significativa, la dels civils fugint de les tropes franquistes per la carretera de Màlaga a Almeria, en què imatge i tragèdia revelen algunes qüestions fonamentals de proximitat no gaire conegudes.

Aquest període d'entreguerres mostra l'auge de l'avantguarda fotogràfica, que arribà al nostre entorn a través de diferents visitants i períodes que mistificaren paisatges, geometries i retrats entre les dècades de 1920 i 1930.

A més de la fotografia del cofundador de la revista *Ponent*, Enric Arbós, destaquem fotògrafs de renom que visitaren o visqueren a les nostres illes en aquesta època, com Hans Helfritz, Harold Liebow, Walter Läubli, Paco Gómez, juntament amb Florence Henri, Mario von Bucovich, Raoul Hausmann a Eivissa, Hans Hartung i David Seymour a Menorca, i Sybille von Kaskel i Jean Dieuzaide a Mallorca.

Fotografies realitzades per Jean Marie del Moral incloses en aquesta sala:

Jean Marie del Moral
(Montoire sur le Loir, 1952)
Renoir, Cagnes-sur-Mer
Estudi
1997
Col·lecció particular